Soud:	**Nejvyšší soud**
Datum rozhodnutí:	**14.09.2021**
Spisová značka:	**4 Tdo 859/2021**
ECLI:	**ECLI:CZ:NS:2021:4.TDO.859.2021.3**
Typ rozhodnutí:	**USNESENÍ**
Heslo:	**Krádež** **Nouzový stav**
Dotčené předpisy:	**§ 205 odst. 2 tr. zákoníku** **§ 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku**
Kategorie rozhodnutí:	**C**

4 Tdo 859/2021-I.-329

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 14. 9. 2021 o dovolání obviněného **J. T.**, nar. XY, bytem XY, proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 8. 2020, sp. zn. 50 To 241/2020, v trestní věci vedené u Okresního soudu Plzeň-sever pod sp. zn. 1 T 67/2020, takto:

I. Podle § 265k odst. 1 tr. ř. **se ruší** usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 8. 2020, sp. zn. 50 To 241/2020, v celém rozsahu.

II. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. **se ruší** všechna další rozhodnutí obsahově na zrušené rozhodnutí navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

III. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. **se přikazuje** Krajskému soudu v Plzni, aby věc znovu projednal.

Odůvodnění:

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu Plzeň-sever ze dne 23. 6. 2020, sp. zn. 1 T 67/2020, byl obviněný J. T. (dále jen obviněný, popř. dovolatel) uznán vinným ze spáchání zločinu krádeže podle § 205 odst. 2, odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, kterého se podle skutkové věty výroku o vině daného rozsudku dopustil tím, že:

dne 10. 5. 2020 v době od 18:56 do 19:09 hodin v obci XY, okr. Plzeň-sever, odcizil ke škodě společnosti GLOBUS ČR, v.o.s., se sídlem Kostelecká 822/75, 196 00 Praha 9 Čakovice, IČ: 634 73 291, v hypermarketu GLOBUS ČR, v.o.s., XY, na prodejní ploše ze stojanu s akčním zbožím 2 balení náhradních břitů značky Gillette Fusion Proglide 5 XXL 12 ks v celkové hodnotě 2.198 Kč, které si uschoval do batohu a následně prošel bez jejich zaplacení pokladní zónou, za níž byl zastaven pracovníkem bezpečnostní agentury a následně na výzvu dobrovolně vydal takto odcizené zboží, které bylo poté vráceno zpět do prodeje,

přičemž uvedeného jednání se dopustil přesto, že byl rozsudkem Okresního soudu Plzeň-město ze dne 20. 9. 2016, č. j. 8 T 95/2016-133, který nabyl ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 27.10.2016, č. j. 8 To 410/2016-172, právní moci dne 27. 10. 2016, odsouzen za spáchání přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 19 měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, když výrok o trestu z tohoto rozsudku byl posléze zrušen rozsudkem Okresního soudu Plzeň-město ze dne 29. 3. 2017, č. j. 33 T 17/2017-644, který nabyl ve spojení s usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 22.6.2017, č. j. 7 To 190/2017-675, právní moci dne 22. 6. 2017, a kterým byl obžalovanému uložen dle § 43 odst. 2 tr. zákoníku souhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 40 měsíců, který vykonal dne 16. 1. 2020 ve věznici s ostrahou,

a zároveň v době, kdy byl na území České republiky usnesením vlády České republiky č. 194 ze dne 12. března 2020, publikovaným ve Sbírce zákonů pod č. 69/2020 Sb., v souladu s články 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu

koronaviru (označovaného jako SARS-CoV-2), vyhlášen nouzový stav na dobu 30 dnů s účinností od 14:00 hodin dne 12. března 2020, který byl následně podle čl. 6 odst. 2 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, prodloužen usnesením vlády České republiky č. 396 ze dne 9. dubna 2020, publikovaným ve Sbírce zákonů pod č. 156/2020 Sb., do 30.4.2020 a opakovaně prodloužen usnesením vlády České republiky č. 485 ze dne 30. dubna 2020, publikovaným ve Sbírce zákonů pod č. 219/2020 Sb., do 17. května 2020.

2. Za uvedený zločin uložil Okresní soud Plzeň-sever obviněnému podle § 205 odst. 4 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání 28 měsíců. Pro výkon uloženého trestu zařadil obviněného podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku do věznice s ostrahou.

3. Proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-sever ze dne 23. 6. 2020, sp. zn. 1 T 67/2020, podal obviněný odvolání, které směřovalo do výroku o vině a trestu. O podaném odvolání rozhodl Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 12. 8. 2020, sp. zn. 50 To 241/2020, tak, že podle § 256 tr. ř. se podané odvolání zamítá.

II.
Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 8. 2020 (v dovolání nesprávně uvedeno 12. 7. 2020), sp. zn. 50 To 241/2020, podal obviněný prostřednictvím obhájkyně dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť rozhodnutí soudu prvního a druhého stupně jsou založena na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

5. Obviněný vyjadřuje nesouhlas s právním posouzením skutku, kterým byl uznán vinným, jako zločinu krádeže podle § 205 odst. 2, odst. 4 písm. b) tr. zákoníku. Zdůrazňuje nepřipojení se poškozené společnosti k trestnímu řízení, neboť jí nevznikla žádná škoda, zboží jí bylo nepoškozené vráceno. Poukazuje na skutečnost, že z výslechu pracovníka ostrahy obchodu nevyplynula mimořádná situace provozu obchodu, když obchod fungoval v normálním provozu. Dovolatel nepovažuje za dostačující, jak se soudy nižší instance vypořádaly s naplněním znaku „jinou událostí vážně ohrožující život nebo zdraví lidí“, za kterou označily pandemii vysoce nakažlivého koronaviru z důvodu, že byl na území ČR vyhlášen nouzový stav. Obviněný na základě tohoto odůvodnění nabyl dojmu, že jakákoliv událost ohrožující zdraví, která způsobí nouzový stav, by měla být jinou událostí vážně ohrožující život a zdraví. Zdůrazňuje, že v usnesení vlády č. 69/2020 Sb. ze dne 12. 3. 2020, není uvedeno spojení „vážné ohrožení“, je tam toliko uvedeno, že se nouzový stav vyhlašuje z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území ČR. Poukazuje na oprávnění vlády podle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, v platném znění, konkrétně článek 5, který umožňuje vyhlásit nouzový stav v případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožuje životy nebo zdraví. Namítá, že nebylo ničím odůvodněno, že by v době spáchání skutku bylo riziko poškození zdraví obyvatel vyšší, než je běžné u sezónních virových onemocnění. Uvádí, že vláda měla jen pravděpodobné prognózy a pravděpodobný stav osob nakažených a zemřelých na základě neozkoušených testů, když o jejich certifikaci nebylo nic známo. Pokládá si otázku, zda skutečně existovalo tak velké riziko, pro které by měl být vyhlášen nouzový stav. Nebylo nijak vůbec odůvodněno, proč je epidemie či pandemie nového typu koronaviru jinou událostí vážně ohrožující životy a zdraví lidí (nebyl určen ani počátek ani konec události, která nemusí být totožná se začátkem a koncem vyhlašovaného nouzového stavu).

6. Dovolatel dále uvádí, že trestním zákoníkem prostupují všechny krizové stavy, nevyjímaje nouzový stav, když v tomto směru odkazuje na znění trestných činů ohrožení devizového hospodářství podle § 247 tr. zákoníku či nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 372 tr. zákoníku. Samotný nouzový stav pak není ve skutkové podstatě podle § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku explicitně uveden. Namítá, že pokud měly soudy nižších stupňů za to, že cokoliv je zmíněno jako důvod pro vyhlášení nouzového stavu, je podřaditelné pod pojem jiná událost vážně ohrožující život nebo zdraví, veřejný pořádek nebo majetek, není tato intepretace v souladu se zásadou nullum crimen sine lege certa, když jednání zakázané musí být vyjádřeno přesně, srozumitelně, aby jednající neměl pochybnosti, kdy se jeho jednání stane trestným, popř. jaký trest mu za jeho jednání hrozí.

7. Soudy rovněž podle názoru dovolatele nezohlednily konkrétní společenskou škodlivost skrz zásadu subsidiarity trestní represe (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 1365/2016). Soudy tak jen na základě nejasných formálních znaků subsumovaly trestný čin pod kategorii, která pachateli přiznává nepřiměřeně vyšší trestní sazbu. Došlo tak k porušení práva na spravedlivý proces a popření zásady humanismu trestního řízení. Obviněný nesouhlasí s tím, že společenská škodlivost činu odpovídá stanovenému trestu, když se jednalo o 2 balení náhradních břitů v celkové hodnotě 2 198 Kč, šlo tedy o běžné spotřební zboží nesouvisející s obranou proti šíření jakéhokoliv viru. Nadto dodává, že ukradené zboží vrátil, nevznikla žádná škoda, takže nebylo rozumné a spravedlivé mu uložit trest v trvání 28 měsíců. Nemá docházet k přehnaně extenzivnímu výkladu trestněprávních norem a exemplárnímu trestání. Konstatuje na skutečnost, že soudy nevyužily postup podle § 58 tr. zákoníku. Obviněný se domnívá, že nikoli každá krádež za vyhlášení nouzového stavu nebo při výskytu nového typu koronaviru musí být kvalifikována

podle § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku. Poukazuje na komentář trestního zákoníku vydaného C. H. Beck ke spáchání trestného činu za krizové situace, z něhož je patrné, že pachatel zneužil situace vzniklé ke spáchání trestného činu. Dovolatel namítá, že vyjma časové souvislosti z dokazování nevyplynulo zneužití situace ke spáchání činu. Rozporuje postup soudů, jež se nezabývaly spojitostí mezi krádeží a událostí ohrožující život a zdraví lidí (potažmo s výskytem koronaviru a vyhlášeným nouzovým stavem). Argumentuje rovněž skutečností, že nešlo o krádež zdravotnických pomůcek, věcí osobní ochrany před nákazou či krádež vloupáním do prodejny zavřené na základě přijatých krizových opatření.

8. Dovolatel je přesvědčen, že rozhodnutí soudu druhého stupně je z hlediska právního posouzení nesprávné, když se soud dostatečně nezabýval individualitou daného případu, jeho osobou i společenskou škodlivostí.
9. V závěru podaného dovolání obviněný navrhuje, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 8. 2020, sp. zn. 50 To 241/2020, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Plzni přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.
10. Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. 1 NZO 1024/2020, které bylo podáno před nálezem Ústavního soudu v dané věci, nejprve shrnula průběh dosavadního řízení a argumentaci obviněného. Poté stran uplatněných dovolacích námitek se věnuje kvalifikované skutkové podstatě podle § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, přičemž dospěla k závěru, že tyto nejsou důvodné. Poukazuje na skutečnost, že v důsledku šíření onemocnění SARS-covid-19 a s ním souvisejícího vyhlášení nouzového stavu došlo k omezení některých osobnostních práv a svobod občanů. Opatřeními byly přijaty restrikce, jimiž byla omezena práva a ukládány povinnosti fyzickým i právnickým osobám. Každý byl povinen strpět omezení vyplývající z krizových opatření a jejich porušení bylo možné posoudit jako přestupek, v závažných případech jako trestný čin. Jestliže obviněný odcizil žiletky, nepovažuje toto státní zástupkyně za obstarávání základních životních potřeb. Vědomost obviněného o nouzovém stavu vyplývá již ze skutečnosti, že trestnou činnost páchal s rouškou na obličeji. Za dané situace vyhlášeného nouzového stavu se ostraha prodejen musela zaměřit kromě sledování, zda nedochází ke krádežím zboží, též na to, aby vstupující do prodejny byli vybaveni ochrannými pomůckami, byl dodržován odstup mezi osobami nejméně dva metry, byla dodržována zvýšená hygienická opatření, takže na ně byly obecně kladeny zvýšené nároky a jejich pracovní nasazení bylo podstatně náročnější. Stejně tak pokud se týká policistů, jejich činnost mimo do té doby běžných činností byla zaměřena na kontrolu dodržování vládních nařízení.

11. Námitky ohledně neuložení trestu v režimu podle § 58 tr. zákoníku dle názoru státní zástupkyně nenaplňují dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ale ani žádný jiný dovolací důvod (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2016, sp. zn. 3 Tdo 263/2016, ze dne 27. 7. 2016, sp. zn. 4 Tdo 890/2016, ze dne 27. 8. 2014, sp. zn. 4 Tdo 1051/2014, ze dne 26. 7. 2016, sp. zn. 6 Tdo 969/2016 a další). Státní zástupkyně připomíná, že v rámci úvah o trestu v případě obviněného musely soudy zohlednit skutečnost, že jde o výrazného speciálního recidivistu ve vztahu k trestnému činu krádeže, který má v rejstříku trestů celkem devatenáct záznamů, kdy v minulosti na něj bylo působeno alternativními tresty a nepodmíněnými tresty odnětí svobody, které se však v jeho případě zřetelně minuly účinkem. Posuzované trestné činnosti se obviněný dopustil za necelé čtyři měsíce po posledním výkonu trestu odnětí svobody. Uložený trest odnětí svobody ve výměře dvaceti osmi měsíců nepovažuje za nepřiměřeně přísný nebo dokonce neproporcionální v daných souvislostech.
12. V závěru podaného vyjádření navrhla státní zástupkyně podané dovolání obviněného jako nedůvodné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítnout. Vyslovila podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. souhlas s projednáním dovolání v neveřejném zasedání, a to i pro případ odlišného stanoviska podle § 265r odst. 1 písm. c) tr.

III.
Přípustnost dovolání

13. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání obviněného je přípustné [§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř.], bylo podáno osobou oprávněnou prostřednictvím obhájkyně, tedy podle § 265d odst. 1 písm. c) tr. ř. a v souladu s § 265d odst. 2 tr. ř., přičemž lhůta k podání dovolání byla ve smyslu § 265e tr. ř. zachována, přičemž splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

IV.
Důvodnost dovolání

14. Předně je potřebné uvést, že Nejvyšší soud rozhoduje o dovolání v této trestní věci již podruhé, když poprvé bylo o podaném dovolání rozhodnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2020, sp. zn. 4 Tdo 1255/2020, kterým bylo dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítnuto. Na základě nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2021, sp. zn. IV. ÚS 767/21, bylo z podnětu ústavní stížnosti podané obviněným zrušeno dřívější usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2020, sp. zn. 4 Tdo 1255/2020, neboť bylo shledáno porušení práva obviněného na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 39 Listiny základních práv a svobod. Věc se tak vrátila do stádia, kdy Nejvyšší soud bude opětovně rozhodovat o podaném dovolání obviněného.

15. Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. řádu, bylo dále nutno posoudit, zda námitky

vznesené obviněným naplňují jím uplatněný zákonem stanovený dovolací důvod, jehož existence je současně nezbytnou podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř.

16. Ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotněprávních vad, nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolat Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by katalog dovolacích důvodů. Už samo chápání dovolání jako mimořádného opravného prostředku ospravedlňuje restriktivní pojetí dovolacích důvodů Nejvyšším soudem (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03). Nejvyšší soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozsudku z vlastní iniciativy. Právně fundovanou argumentaci má přitom zajistit povinné zastoupení obviněného obhájcem – advokátem (§ 265d odst. 2 tr. ř.).

17. Důvod dovolání podle **§ 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.** je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen v zásadě pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Dovolací soud musí **– s výjimkou případu tzv. extrémního nesouladu** – vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav.
18. Ze skutečností výše uvedených vyplývá, že východiskem pro existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. jsou v pravomocně ukončeném řízení stabilizovaná skutková zjištění vyjádřená především v popisu skutku v příslušném výroku rozhodnutí ve věci samé, popř. i další soudem (soudy) zjištěné okolnosti relevantní z hlediska norem hmotného práva (trestního, ale i jiných právních odvětví).
19. Jak již bylo naznačeno, Nejvyšší soud se již podruhé bude meritorně zabývat dovoláním obviněného, tentokrát s přihlédnutím k právním závěrům Ústavního soudu vyslovených v nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 767/21, ale i též v rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, kterým byl korigován právní názor vyslovený předchozím usnesením Nejvyššího soudu v projednávané věci ve vztahu k naplnění znaku kvalifikované skutkové podstaty zločinu krádeže podle § 205 odst. 2, odst. 4 písm. b) tr. zákoníku.
20. Obviněný naplnění zvoleného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. dovozuje ze skutečností, že rozhodnutí soudu druhého stupně spočívá na nesprávném právním posouzení skutku, neboť posuzovaný skutek byl nesprávně kvalifikován podle § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, pouze z důvodu vyhlášení nouzového stavu a v tom, že soudy nezohlednily konkrétní společenskou škodlivost jeho jednání z pohledu zásady subsidiarity trestní represe a předpokladů pro aplikaci ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku.

21. Vzhledem ke konkrétnímu obsahu uplatněné dovolací argumentace je možno konstatovat, že obviněný uplatnil námitky v rozhodující míře právně relevantním způsobem, podřaditelným pod zvolený dovolací důvod, když primárně namítá nesprávnou právní kvalifikaci skutku.

22. Zločinu krádeže podle § 205 odst. 2, odst. 4 písm. b) tr. zákoníku se dopustí ten, kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán a současně spáchá takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek. Z hlediska zavinění postačuje podle § 17 písm. b) tr. zákoníku k naplnění okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby *nedbalost*.
23. Jak je patrno z rozhodnutí soudů nižších stupňů, tyto dospěly k závěru, že obviněný naplnil znak, že spáchal takový čin za stavu jiné události vážně ohrožující život a zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek. V dané věci jde tedy primárně o řešení otázky, co se rozumí jinou událostí vážně ohrožující život a zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek ve smyslu ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku. Nejprve je vhodné konstatovat, že ze skutkových zjištění soudů nižších stupňů, ale i odůvodnění jejich rozhodnutí, je nepochybné, že obviněný se měl činu dopustit za

situace, kdy na území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním koronaviru (označovaného jako SARS-CoV-2) byl na základě usnesení vlády České republiky č. 194 a č. 396, vyhlášen nouzový stav podle čl. 5 a čl. 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., v platném znění. Právě ze spáchání činu obviněným v době vyhlášeného nouzového stavu je dovozováno naplnění znaku, že obviněný spáchal takový čin za stavu jiné události vážně ohrožující život a zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek.

24. Z pohledu zvolené dovolací argumentace je možno připustit, že v minulosti k této otázce bylo ze strany soudů přistupováno různě, když ovšem pro posouzení této otázky je rozhodující, jednak právní názor vysloveny v nálezu Ústavního soudu týkajícího se této věci (viz body 33. 34. nálezu ze dne 3. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 767/21), ale i v rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, podle kterého naplnění zákonného znaku podle § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku spočívajícího ve spáchání trestného činu krádeže za „jiné události vážně ohrožující život neb zdraví lidí“, je třeba podmínit existencí nejen časové a místní souvislosti s takovou událostí, ale též věcnou souvislostí s ní, tedy tím, že se určitým konkrétním způsobem projevila při spáchání skutku jeho pachatelem. Podle tohoto citovaného rozhodnutí takový vztah bude dán zejména tehdy, usnadnila-li zmíněná událost (nebo omezení či jiná opatření přijatá v jejím důsledku) spáchání trestného činu pachateli nebo se jinak významněji projevila v jeho prospěch, anebo pokud se spáchaný čin týkal konkrétních předmětů, které mají zvláštní důležitost pro řešení dané události, a proto zasluhují zvýšenou ochranu i trestním právem (např. respirátory, dezinfekční prostředky, zdravotnické potřeby apod. v případě zvládání pandemie způsobené virovým onemocněním). O takovou naznačenou situaci se v dané věci nejednalo, když se jednalo o zcela běžnou krádež v obchodě, nijak nesouvisející s vyhlášeným nouzovým stavem. Lze tedy uzavřít, že dovolání obviněného ve vztahu k použité právní kvalifikaci je důvodné a rozhodnutí spočívá na nesprávné právní kvalifikaci skutku, neboť soudy nižších stupňů učinily nesprávné právní posouzení skutku, pokud u obviněného dovodily naplnění znaku jeho kvalifikované skutkové podstaty podle § 205 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku pouze z důvodu časové (a místní) souvislosti tohoto činu s událostí vážně ohrožující život nebo zdraví lidí. Tím byl odsuzující rozsudek soudu prvního stupně zatížen vadou odpovídající dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. v jeho první variantě, kterou v napadeném rozsudku nenapravil ani soud druhého stupně.

25. Dovolatel dále uplatnil námitku subsidiarity trestní represe na základě tvrzení, že soudy nezohlednily konkrétní společenskou škodlivost, když výslovně uvedl, že jeho jednání na základě nejasně formulovaných znaků subsumováno pod trestný čin v kategorii, která pachateli přiznává nepřiměřenou vyšší trestní sazbu (výslovná citace). S ohledem na zjištěnou nesprávnou právní kvalifikaci skutku nepovažoval Nejvyšší soud za nutné se blíže vyjadřovat k námitkám obviněného směřujících toliko do subsidiarity trestní represe. Nejvyšší soud se ze stejných důvodů ani nebude vyjadřovat k námitkám obviněného směřujících o nepoužití § 58 tr. zákoníku při ukládání trestu, když výrok o trestu byl zrušen z důvodu shledání důvodnosti podaného dovolání ve výroku o vině. Pouze obecně je třeba zdůraznit, že obviněný ani neuvádí, který odstavec ustanovení § 58 tr. zákoníku měl být aplikován, když navíc námitky stran nepoužití § 58 tr. zákoníku nenaplňují zvolený dovolací důvod, ale ani žádný jiný (srov. k tomu usnesení velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2005, sp. zn. 15 Tdo 1314/2004, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2006 sp. zn. 8 Tdo 872/2006, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2017, sp. zn. 11 Tdo 852/2016 a mnohá další).

26. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud shledal podané dovolání důvodné ve vztahu k použité právní kvalifikaci, zrušil podle § 256k odst. 1, odst. 2 tr. ř. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 8. 2020, sp. zn. 50 To 241/2020, jakož i všechna další rozhodnutí obsahově na zrušená rozhodnutí navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením pozbyla podkladu. Podle § 256l odst. 1 tr. ř. pak přikázal Krajskému soudu v Plzni, aby věc znovu projednal, když tento může naznačené pochybení napravit, když ve věci není potřeba provádět doplnění dokazování. Protože věc byla vrácena do stádia odvolacího řízení, pozbyl podkladu rovněž výrok o uloženém trestu.

27. V novém řízení Krajský soud v Plzni opětovně projedná odvolání obviněného a rozhodne o něm. V novém řízení je Krajský soud v Plzni vázán právním názorem, který vyslovil Nejvyšší soud (§ 265s odst. 1 tr. ř.). V novém řízení nemůže být rozhodnuto v neprospěch obviněného proti původnímu rozsudku soudu druhého stupně, když dovolání bylo podáno toliko obviněným, a nikoliv Nejvyšším státním zástupcem v neprospěch obviněného.

28. Podle § 256l odst. 4 tr. ř. zruší-li Nejvyšší soud výrok o trestu, který obviněný vykonává na základě původního rozsudku, musí rozhodnout zároveň o vazbě. Jelikož byl zrušen výrok o trestu z původního rozsudku, který obviněný vykonával, mělo by být zároveň rozhodováno o vazbě podle § 265l odst. 4 tr. ř. Protože ovšem předsedkyně senátu Nejvyššího soudu sama rozhodla o přerušení výkonu trestu u obviněného podle § 265o odst. 1 tr. ř. nepřicházelo rozhodování o vazbě v úvahu, když v době rozhodování Nejvyššího soudu již obviněný nebyl ve výkonu trestu v nyní projednávané věci.

Poučení: Proti rozhodnutí o dovolání není s výjimkou obnovy řízení opravný prostředek přípustný (§ 265n tr. ř.).

V Brně dne 14. 9. 2021

JUDr. Marta Ondrušová
předsedkyně senátu